

церква, ЗМІ і т.д.). Грамші вважав, що громадянське суспільство і становить ідеологічну надбудову (тоді як «політичне суспільство» є державний апарат).

Отже, ідеологія – це сукупність суспільних ідей, теорій і поглядів, які відображають соціально-економічні умови життя людей з позицій певної соціальної спільності, а також програми із закріплення або зміни існуючих суспільних відносин. Ідеологія – складне духовне утворення, яке включає певну теоретичну основу, а також програму дій і механізми поширення ідеологічних настанов у масах, що впливають з цієї теоретичної основи. Різні дослідники в різний час зверталися до ідеології, але всі вони сходяться на думці, що кожна соціально-політична організація суспільства повинна мати свою ідеологію.

Література

1. Манхейм К. Диагноз нашего времени / Карл Манхейм // К. Манхейм Диагноз нашего времени. – М.: Изд-во Юрист, 1994. – С. 411–571.
2. Маркс К. Німецька ідеологія // К.Маркс і Ф.Енгельс. Твори: В 50 т. – К., 1959. – Т. 3. – С. 7–521.

Охмуш-Ковалевська О.І.

*викладач кафедри інновацій та інформаційної діяльності в освіті
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова*

ГУМАНІСТИЧНА ЕТИКА В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

На сьогоднішній день основною тенденцією розвитку сучасної освіти є її всебічна і багаторівнева гуманізація, орієнтована на людину і її потреби. Одним з головних завдань розвитку як освітнього середовища, так і суспільства в цілому, є створення умов для можливості максимальної самореалізації кожної людини. Ця ідея визначає цінності, цілі, суть і напрями розвитку освіти і пов'язана з таким сучасним напрямом у сфері освіти, як інклюзія. У свою чергу, досягнення успіхів в цьому процесі безпосередньо залежить від того світогляду, який домінує в суспільній свідомості. Безпосередньо напрям освітньої системи залежить від філософської ідеї, переважаючої в суспільстві.

Сучасна філософська думка розглядає проблему інклюзії з позиції гуманістичних поглядів, суть яких полягає в розумінні того, що люди з обмеженими можливостями на рівні з іншими громадянами суспільства мають право вільного вибору в усіх сферах життя [2]. Виходячи з гуманістичного підходу суспільної свідомості, що нині склався, можна виділити такий напрям, як гуманізація освіти. Цей напрям включає розгляд таких питань, які торкаються питання етики, норм і правил людської поведінки, обов'язків людей по відношенню один до одного в умовах сумісного навчання, проблему формування атмосфери інклюзивного освітнього середовища. Гуманістична етика, етика життя розглядає всіх людей у єдиному людському співтоваристві незалежно від того, чи можуть вони що небудь дати суспільству чи ні, чи задовольняють вони певним критеріям корисності, значущості для суспільства, встановленим ззовні, чи ні [2]. Одним з основних гуманістичних принципів, на яких ґрунтується сучасна державна політика в області освіти, є загальнодоступність освіти, адаптивність системи освіти до рівнів і особливостей розвитку [1]. Підтвердження і розвиток концепції етики життя присутній в етичному підході запропонований французьким філософом Емануелем Левінасом (1998). Цей підхід отримав назву етики від іншого, етики, що необхідна в орієнтованих соціальних відносинах. Цей підхід починається з позитивного прийняття образу іншої таким, яким він є насправді, реального, а не прикрашеного. В його основі – конкретна жива людина, в образі якого читається прохання про допомогу.

Отже, етика життя розглядає всіх людей, які належать до суспільства незалежно від того, чи можуть вони задовольнити певні критерії значущості, що встановлені ззовні. Повага до дару життя, її цінності, недопущення зниження цінності життя окремих людей. Така етична концепція стверджує цінність життя будь-якого людського істоти як єдиного і неповторного в цьому світі, його безумовне право на повноцінне життя, право на освіту.

Література

1. Ахметова Д.З., Яковлєва Є.Л. та ін. Педагогіка і психологія інклюзивної освіти: Навч. посібник / Д.З. Ахметова, Є.Л. Яковлєва – Казань: Пізнання, 2013. – 255 с.
2. Назарова Н.М. Теоретичні та методологічні основи освітньої інтеграції // Інклюзивна освіта: методологія, практика, технології. – Москва, 2013 р.